

Svenska Klubbens

MEDDELANDET

Organ för Svenska Klubben i Helsingfors r.f.
Grundad år 1880 • Nummer 3, december 2024



Svenska Klubbens MEDDELANDEN

Nr 3, december 2024, Grundad 1961, ISSN 0357-8798

Utgivare: Svenska Klubben i Helsingfors r.f., grundad 1880
Mauritzgatan 6, 00170 Helsingfors, www.klubben.fi

Ansvarig redaktör: **Henrik Hultin** (040 730 0348, henrik.hultin@aramitz.fi)

Biträdande redaktörer: **Henrik Creutz, Niclas Lönnqvist**
Upplaga: 800 ex.

Annonser: **Carl-Johan Hindsberg**
(050 555 7070, carl-johan.hindsberg@svenskutveckling.fi)
helsida 380 €, halvsida 250 €, moms 0 %

Ombrytning: ant@webbhuset.fi

Foton: Redaktionen, **Gilbert Simons, Christian Starck-Johnson**

Tryck: Copy-Set, Helsingfors



Svenska Klubben i Helsingfors

Styrelse

Ekon.lic. **Henrik Hultin**, ordförande
Ekon.mag. **Magnus von Knorring**, vice ordförande
Jur.kand. **Gustav Adlercreutz**
Pol.mag. **Henrik Creutz**
Regeringsrådet **Veikko Kantola**
Portföljförvaltare **Carolus Reincke**
Ekon.mag. **Erik Wikström**

Funktionärer

Sekreterare, utensilieansvarig **Peter Edgren** (050 381 1483, peter.edgren@statskontoret.fi)
Ekonom, registrator **Carolus Reincke** (050 355 4540, reinckecarolus@gmail.com)
Klubbhövding **Henrik Creutz**
Biträdande klubbhövding **Gustav Adlercreutz**
Nordiskt sändebud **Magnus von Knorring**
Intendent **Henri Hirvenoja**
Disponent **Jockum Andersin**

Bjälklaget

Bjälkmästare **Henry Wiklund**
Bjälkskrivare **Gustav Adlercreutz** (050 550 5747, gustav.adlercreutz@outlook.com)
Konto: FI92 4055 1110 0051 09

Restaurangen, svenskaklubben@therongroup.fi, tfn 020 787 9730

Klubbens styrelse har inballoterat följande nya medlemmar:
Pekko Kolehmainen, Alexander Lång, Niklas Malm, Niklas Niemi, Jori-Pekka Rautalahti, Henrik Rinta, Matias Roune, Mikael Sandholm, Artur Wikström

Ordförande har ordet

Svenska Klubben i Helsingfors vill värna om det svenska i Finland och vara en sällskapsklubb för herrar - kärnan för detta skall finnas i klubbhuset på Mauritzgatan.

Det har påtalats även tidigare vikten av att hålla vårt klubbhus i skick. Kostnaderna för detta är höga och i ett hus som nästa år fyller 125 år överraskas man då och då av oplanerade ”katastrofer” såsom läckande fönsternischer, övervämmningar i källaren eller problem med värmeväxlare och ventilation. Medlemsavgiften eller hyran för restaurangverksamheten räcker inte till för att få allt detta att gå ihop. Det behövs ytterligare andra instrument för att kunna bekosta mindre och större reparationer i huset.

De stora projekten såsom reparationer av tak eller fönsterbågar är projekt som kan planeras på långsikt och tills vidare har vänligt inställda finlandssvenska stiftelser kunnat bistå ekonomiskt så att reparationerna har kunnat genomföras enligt planerna. Ett aktuellt exempel på detta är den planerade upp rustningen av källaren som kommer att starta nästa år. Finansieringen av källarprojektet säkerställdes under hösten då Stiftelsen Tre Smeder beviljade ett två-årigt anslag för detta. Avsikten är att källarutrymmet då det rustats upp skall hyras ut i första hand till Sällskapet MM som är i behov av flera körövningsutrymmen. Detta gynnar inte bara Sällskapet MM, som ordnar sina övningar i huset, utan en hel rad andra finlandssvenska musikkorporationer, bland dessa Akademiska Sångföreningen, Akademiska damkören Lyran och Evivakö-

ren. Användningen av källarutrymmet begränsas inte bara till körövningar utan även Klubben och andra finlandssvenska sammanslutningar skall ha tillgång till utrymmet.

Bjälklaget inom vår Klubb fyller i år fyrtio år. Bjälklaget satte som mål under jubileumsåret att samla in så mycket pengar att man skulle uppnå den totala magiska summan på 400 000 euro i bjälkinsatser. Detta mål, som utannonserades i klubbens Meddelanden i juni, har glädjande nu uppnåtts med marginal. Vi gratulerar alla tidigare och nya bjälkar för denna värdefulla insats för vårt klubbhus.

Bjälklagets skiljer sig från 150-årsfonden, som instiftades på årsmötet 2022, genom att insatserna i Bjälklaget genast används till förmån för fastigheten, medan donationerna till 150-årsfonden fonderas och avkastningen disponeras för framtiden. Målet är att bygga upp ett eget kapital som kunde ge en tillräckligt stor årlig utdelning och samtidigt minska beroende av utomstående stöd. 150-årsfonden har för tillfället ett marknadsvärde på 283 000 euro. Både Bjälklaget och 150-årsfonden behövs för att kunna finansiera nödvändiga reparationer och underhåll av vårt klubbhus så att det skall fungera som en aktiv del av det finlandssvenska rummet i Helsingfors.



Henrik Hultin



Vatten, vin och val i Wien

I medlet av september beredde sig cirka två dussin klubbmedlemmar på en resa till Wien och Bratislava, då rubrikerna dominerades av häftiga regn och allvarliga översvämningar i våra resmål. Vattnet hann dra sig undan och städerna torka upp, innan vi landade i Wien, men konsekvenserna av klimatförändringen är högst konkreta.

Vi tog oss in till Wien, och till vårt hotell, under guidning av Ulrike. Vägen gick längs Donau kanal som kantas av dels ståtliga jugend-palats, dels kommunala hyreskaserner. Hotellets namn, Das Tigra, vållade litet huvudbry – hur kan en tigrinna vara neutrum? Det visade sig vara en förkortning av gatunamnet ”Tiefer Graben”, en tidigare utlöpare av Donau, och ända till 1400-talet stadskärnas västra gräns. Hotellet skryter med att Mozart bost i huset, och 1773 bodde det 17-åriga musikgeniet faktiskt där under några månader, med sin far.

Ulrike ledde gruppen på en intressant promenad genom Wiens centrum, med tonvikt på Österrikes komplicerade 1900-tals historia. Kejsardömet, allierat med Tyskland, deklarerade som känt krig mot Serbien 1914, med Världskriget som följd. Efter 1918 var Österrike decimerat – från 55 miljoner invånare till 7, och man tvivlade på landets möjligheter att klara sig. Här låg grogrunden till en önskan om samarbete, ja förening, med Tyskland. När Hitler deklarerade sin Anschluss i mars 1938 välkomnades tyskarna av austrofascisterna. I för-

längningen deltog Österrike i judeförföljelserna. På ”Judenplatz” står i dag ett Holocaust-minnesmärke, på samma plats en synagoga brändes 1421. Pogromerna har en lång historia.

Jag låter barmhärtigt nog bli att relatera lunchen som serverades innan färden gick vidare mot centrum och Stephansdomen. Via shoppinggatan Graben – gågata sedan 1974 – med sin barocka ”pestpelare” kom vi till torget Am Hof, med en annan tacksägelsepelare – ”Mariensäule” – upprest som tack till högre makter för att svenskarna inte invaderade Wien 1645, utan höll sig på andra sidan Donau!

Den klassiska Wienrestaurangen Griechenbeisl där vi åt middag skryter också med Mozart. På hemvägen provade några tappra på ett glas ”Sturm” – jäst, söt, druvsaft. Den finns att få endast under några höstveckor, och den är lömsk! Provningen skedde på ”Zum Schwarzen Kameel”, en bistro med anor från 1600-talet.

Fredagen bjöd på regn och besök på Finlands ambassad där vi blev mottagna av ställföreträdande beskickningschef Anna Salovaara. Hon berättade att Österrike har en federal struktur med nio regioner och landet förberedde sig på riksdagsval – vi kunde inte undgå kampanjen på gator och torg. Det är tydligt att Österrikes historia påverkar nutiden, inte alltid positivt. Finland har 8 hederkonsuler i landet och ett ”Team Finland” som stöder handel och finlandsbilanden. Under vårt besök öppnades en stor



Gallen-Kallela utställning i Wien.

Wien är en av FN's "huvudstäder" och säte för många organisationer, bland annat OSSE där Finland förbereder sig på ett ordförandeskap nästa år. Finlands Ständiga Representation vid OSSE har 8 anställda och ansvariga tjänstemannen Sebastian Gahnström berättade om verksamheten. OSSE gör ett viktigt jobb inom vapenkontroll, mänskliga rättigheter mm., men verksamheten försvåras av att Ryssland obstruerar så gott de kan. Det är dock en av få öppna kommunikationskanaler till Ryssland i dagens läge.

Efter den politiska brieften återgick vi till klubblivet för en stund då vi besökte vår nya vänklubb, Jockey Club i Wien. Klubben har snart 160 år på nacken och en historia av hästsport, jakter och fester. Efter att klubbhuset bombades 1945 huserar man på hyra i eleganta lokaler där vi välkomnades med sekt och lunch av klubbens ledning. För mera informa-

tion om Jockey Club se artikeln på sid 6. Svenska Klubbens ordförande och tillika vår reseledare Henrik Hultin harangerade Jockey Club mycket uppskattat på tyska. Med detta var dagens organiserade program slut. Kvällens middag var också en hyllning till klubbbröder Fred Packalén, som fyllde jämna år, bjöd på lokal snaps och uppvaktades med sång.

På lördag morgon steg vi ombord på m/s Kaiserin Elisabeth. Donau strömmade starkt och de senaste veckornas översvämningar hade lämnat sina spår på stränderna. Kryssningen till Bratislava tog tre timmar i anspråk, att färdas långsamt har sin charm. Flodens stränder bjöd på slussar och strandstugor på höga pålar men i övrigt inga större upplevelser. Slovakien huvudstad tog emot oss med sitt slott högt uppe på ett berg; hamnområdet var nybyggt. Landningen i den starkt strömmande floden tilldrog sig vårt intresse och vi beundrade pre-

cisionen i den inte helt lätta manövern.

Guiden Monika gav oss en lysande introduktion till Slovakien och Bratislavas (tidigare Pressburg) historia. Det var en guide som hade koll på både årtal och händelser! Trakten har varit gränsland för det Romerska riket och senare en del av Ungern (och därmed Österrike). Under trehundra år var Pressburg Ungerns huvudstad, men nu är den Europas yngsta huvudstad, sedan delningen från Tjeckien 1991. Vi njöt av den vackra gamla staden i solsken. På kvällen fick vi ta del av slovakisk musik och folkdans på ett riktigt turisthak. Givetvis tvingades några av oss upp på golvet i en lek med att byta hattar till musik. Middagen följde österrikiskt mönster: soppa först, sedan stekt kött utan något grönt.

Söndagen började med en utflykt till slottet i Bratislava och sedan tog bussen oss tillbaka till Österrike och Klosterneuburg nära Wien. Ett imponerande kloster-kyrkomplex med enorma vinkällare. Efter en wienerschnitzel (!) till

lunch besåg vi källaren och avsmakade lokala viner. Som kuriositet kan nämnas vittvinet "Wiener Gemischte Satz" som måste innehålla minst tre sorters druvor – men sorterna får variera – och vinet måste vara från Wien. Vinmakaren sade att det är konstigt, men resultatet brukar vara gott! Trots att Österrike är mest känt för vita viner, i synnerhet gjorda på druven Grüner veltliner, görs där helt habila röda viner med.

Efter vinprovningen styrdes kosan mot flygplatsen och det ordentligt förse-nade flyget hem. En fin resa utan missö-den fick dock en dramatisk vändning på flygplatsen då resekamraten Henry Olander föll i en rulltrappa och bröt lår-benet. Hjälp var snabbt på plats men vi saknade en broder på planet hem. Broder Henry vårdades två veckor i Österrike men är nu hemma med siktet inställt på kommande program på Klubben.

Robin G. Elfving

Fotnot: Researrangör Axtours Ab



Jockey Club für Österreich



Vår vänklubb i Wien, Der Jockey Club für Österreich verkar vid Schuberting 4 invid stadsparken bara några kvarter från operan. Klubben grundades 1867 ursprungligen som en klubb för jordägare som ville förbättra hästuppfödning och anordna galopptävlingar. Klubben blev därmed en samlingsplats för den politiska eliten inom österrikiska monarkin. Klubben har idag cirka 320 medlemmar och drivs huvudsakligen som en lunchklubb. Därtill anordnas middagsträffar med inbjudna talare och sportevenemang. Idag är greve Nikolaus Draskovich ordförande för Jockey Club.

Jockey Club erbjuder följande förmåner till Svenska Klubben i Helsingfors medlemmar:

- Jockey Club har avtal med hotellen Sacher och Bristol i Wien samt med Sacher i Salzburg. Även våra med-

lemmar får rabatt på rummen, som är ungefär hälften av standardpriset, via Jockey Club.

- Våra medlemmar kan besöka Jockey Club för lunch (förutom juli-augusti).
- Våra medlemmar kan hyra Jockey Club för en nominell avgift för att ordna egna middagar där.

Der Jockey Club Österreich kräver introduktionsbrev för ett besök. Introduktionsbrev fås av sekreteraren Peter Edgren eller ordföranden Henrik Hultin.

Kontaktuppgifter:

Der Jockey Club für Österreich,

Schuberting 4, 1010 Wien

Tfn: +43 1 512 63 33

E-post: office@jockeyclub.at



Klubbens ordförande tillsammans med ordförande för Jockey Club greve Nikolaus Draskovich

Diplomater på Klubben

”År 1911 blev jag invald i Sällskapet, eller som det man och man emellan i dagligt tal kallas: Stora Sällskapet, en opolitisk, rent sällskaplig sammanslutning.” Så begynner Klinckan eller A. Klinckowström ett av kapitlen i sina digra memoirer Klinckan berättar, utgivna 1934. Mången finlandssvensk kulturperson kunde begynna sina minnen på motsvarande sätt, blott han ersatte beteckningen Sällskapet med Svenska Klubben i Helsingfors. Klubben och Sällskapet är som bekant vänklubbar och många vänskapsband har knutits mellan dessa sammanslutningar.

Men egentligen skulle det handla om diplomater på Klubben. Vi närmar oss alltså andra världskriget och på 1940-talet var Finland krigförande och detta satte sina spår även i klubbverksamheten. I början av innevarande år kunde klubbmedlemmar och andra tv-tittare följa med presidentskiftet. I två omgångar presenterades den i huvudstaden ackrediterade diplomatkåren för gemene medborgare: först togs avsked av den avträdande presidenten och senare mottogs den tillträdande. Det var frågan om cirka etthundra ambassadörer sammanlagt.

Sällan har en sådan mängd diplomater visat upp sig samtidigt. Vill vi jämföra med de fattiga krigsåren - och det vill vi nu - kunde Helsingfors visa upp knappa fyrtio ackrediterade ministrar, ambassadörer förekom först på 1950-60-talet. Europa var en krigsteater. Diplomateriska

relationer med fienden, Sovjetunionen och dess satelliter var otänkbara. Likaså relationer med Tysklands fiender, Storbritannien och Förenta Staterna, jämte alla amerikanska stater. Kvar fanns då blott ett fåtal neutrala stater: Sverige, Schweiz, Spanien och Portugal, samt Tyskland med dess lydstater som Italien, Vichy-Frankrike, Kroatien, Ungern. Ja det blev knappt tio stater att ha diplomatiska kontakter med. Den som önskar fördjupa sig i det diplomatiska umgänget i Helsingfors på 1940-talet kan lämpligen bekanta sig med den italienska krigskorrespondenten Curzio Malaparte's Kaputt, utkommen på italienska 1944 och på finska 1967.

Klubben, ja hur kommer den in i spelet. Klubbrestaurangen höll öppet under krigsåren. Den blev känd för sitt goda kök, då ransoneringen av någon anledning inte sträckte sig till klubbköken. Kanske var de för obetydliga för att statsmakten skulle besvära sig att övervaka dem. Kanske man räknade med en positiv respons från främmande makter. Det blev nämligen så att huvudstadens klubbar blev omtyckta tillhåll för den fåtaliga diplomatiska kåren, som där kunde inta hyggliga måltider till förmanligt pris. Också på Svenska Klubben i Helsingfors samlades diplomater, så många att Klubbens styrelse fann sig föranledd att utfärda ordningsregler, då klubbmedlemmar och diplomater inte alltid kom överens.

Gleshårsman



Nordiskt herrklubbsmöte i Göteborg



Högsommarväder mötte delegaterna vid Nordiskt möte som i år gick av stapeln i den fina handelsstaden Göteborg.

Samtliga klubbar var representerade dvs. årets värdklubb The Royal Bachelors' Club, Norske Selskab, Sällskapet, Nya Sällskapet, Svenska Klubben i Helsingfors, Svenska Klubben i Åbo och Helsingfors Börsklubb.

Sammanlagt var vi ca 140 herrar som fick ta del av ett mycket välordnat och intressant program under tre intensiva dagar.

Royal Bachelors' Club var mest representerat som en naturlig följd av sitt värdskap. Det var dock något glesare med bröder från Norske Selskab och tyvärr även från Svenska Klubben i Helsingfors.

Svenska Klubben i Åbo hade en stor representation som aktivt deltog i den arrangerade golftävlingen. Åbobröderna belönades för bedriften med första pris i golf.

Tisdagen inleddes med direktionsmöte och lunch. Samtliga klubbars ledning fick möjligheten att framföra aktualiteter från sina respektive klubbar. Mötet är intressant på många vis och tjänstgör som ett bra bollplank för alla deltagare. Ekonomiska frågor och rekryteringsprinciper ingår alltid på agendan.

Frågan om kvinnors deltagande vid Nordiskt möte behandlades och samtliga

konstaterade att med beaktande av vissa olikheter i en del klubbars rekryteringsförfarande är det lämpligast att fortsätta herrklubbstaditionen vid Nordiskt möte. Klubbafton i Bachelors fantastiska hus avslutade den första dagen. Enkelt och gott med pyttipanna, nubble och sång. Varvat med biljard. Kan det vara bättre än så?

Onsdag var sjöfartsdag. Göteborgs hamn är i dag Nordens största hamn. Hamnen har allt sedan år 1621 haft stor betydelse för handelsmän i staden. I hamnens "kölvatten" bubblade även The Royal Bachelors' Club upp. År 1769 grundade handelsmän från Skottland, England och Sverige klubben. Hamnens representant berättade fängslande och entusiastiskt om de logistiska utmaningarna. Göteborgarna lyser av ett sunt självförtroende.

Med M/S S:t Erik fick vi besöka den välupprustade fästningen Nya Älvsborg. Det var spännande att höra om fästningens betydelse under de otaliga slagen mellan danskar och svenskar. Då hungern började göra sig mera hörd än kanonskotten intog vi lunch på borgen.

Sedan fortsatte färden i den underbara, magnifika skärgården utanför Göteborg.

Vindpinade och kavata steg vi i land för att förbereda oss för kvällens program. Volvo skall det vara i Göteborg och det för hela slanten med nybyggda World

of Volvo på 22 000 m². En fin satsning om Volvos arv och framtid med människan i centrum. Efter allt detta blev det västkustinspirerad middag med divertissement.

Följande dag erbjöds golf och lerduveskytte för de intresserade. Spännande tävlingar där klubbarnas atleter ger jättnet. Undertecknad valde rundtur i Göteborgskanalsystem. Detta i en för ändamålet lämpad "Paddanbåt" med Royal Bachelors historiskt bevandrade Pether Ribbefors vid rodret. I ca 27 graders sommarvärme puttrade vi fram i Göta älv till Lindholmens Science Park.

Efter lunch kunde de som inte hade höjdskräck ta sig upp till Nordens högsta

byggnad, Karlatornet, på 246 meter tillsammans med tornets fader Ola Serneke som ivrigt berättade om projektet. Torsdagen avslutades högtidligt med festmiddag i smoking i The Royal Bachelors' Club fantastiska klubbhus.

På allt sätt utsökt och trevligt. Ett litet aber var dock det då det framgick att Svenska Klubben i Helsingfors miste sin guldtrofé i lerduveskyttetävlingen till Nya Sällskapet. Någoting för vårt nya Jaktkoteri att korrigera på Nordiskt möte i Oslo i september 2025.

Magnus von Knorring
Nordiskt sändebud och vice ordförande



Kökschef Andreas Pettersson och sous-chef Mathias Persson

Ny chef i köket

Från och med i höst har vi två nya ansikten i köket. Svensken **Andreas Pettersson** började som kökschef för Restaurang Svenska Klubben i september och som sous-chef fungerar en annan svensk nämligen **Mathias Persson**. Vår nya kökschef Andreas är 38 år gammal och kommer ursprungligen från en liten ort utanför Köping i Sverige. Där hade han även sitt första köksjobb – på Kohlswa Herrgård. Han har nu jobbat inom restaurangbranschen i 15 år. Kärleken tog Andreas till Finland. Här har han hunnit ta kockexamen från restaurangskolan Perho och jobbat på restauranger i både Ekenäs och Helsingfors.

Med åren har Andreas använt sig av flera olika råvaror. Hans favorit råvara är ändå jordärtskockan. Den går att

använda till mycket och den utgör en bra bas smak i såser. Därtill gillar han att tillreda all sorts fisk. Andreas gillar strömming, gös, sik m.m. Till julbordet serveras också traditionell lutfisk.

Andreas trivs bra på sin nya arbetsplats. Han känner sig väl emottagen i klubbhuset. Klubbmedlemmarna utgör den viktigaste delen av kunderna. Andreas hoppas få träffa fler medlemmar med tiden. Han ser speciellt fram emot julsåsongen. Restaurangen är känd för sitt läckra julbord. Det är en tradition Andreas och Mathias vill föra vidare och utveckla. Lucialunchen utgör en av årets höjdpunkter, då hela huset är fullsatt. Andreas och Mathias ser fram emot att ta emot oss alla då!

Henrik Creutz



Svenska Klubben i Reval firade 100 år festligt med traditionell slottsbal



Svenska Klubben i Reval grundades 1924 av fyra personer: Erik Petzäll, Axel Holmquist, Evald Hartman och Olof de Verdier. Det bodde drygt tusen personer med svenska som modersmål i Reval under 1920-och 1930-talet. Det var främst svenska borgare från Sverige och Helsingfors som var medlemmar och representerade yrkeskårer som präster och handelsmän. Man vet tyvärr väldigt lite om klubbens verksamhet mellan 1924 och 1939, då verksamheten på grund av kriget upphörde. Det man känner till är att klubbens första klubblokal fanns på Bredgatan (Lai) 15 och att en stor del av klubbens ledning och styrelse lämnade Estland då kriget bröt ut. Klubbens verksamhet fortsatte inte utomlands.

Det var först 2016 som Svenska Klubben i Reval återuppstod. Det var klubbens nuvarande ordförande Anders Hedman tillsammans med klubbens allti-allo vice ordförande Gustaf Hertsius som tog initiativet till att återuppliva klubben. Man tog då modell av verksamheten av andra herrklubbar i Sverige och Finland, bland dessa Svenska Klubben i Helsingfors. Klubben i Reval har haft en aktiv verksamhet allt sedan pånyttfödelsen 2016. Klubblokaler är på Långgatan (Pikk) 9 strax invid torget i gamla stan. Idag har klubben drygt 40 medlemmar, bland dess finns både riks- och finlandssvenskar som är verksamma

i Estland eller som har en nära koppling till Estland.

Det största evenemanget under året, allt sedan 2017, är slottsbalen som i år, då man firade 100 års jubileum, var extra festlig. Slottsbalen som firas i högtidsdräkt med ordnar arrangeras på det fantastiskt vackra Kadriorg slottet i Reval. Balen samlar deltagare inte bara från Estland utan också från Sverige och Finland och även från mer fjärran länder. I år deltog till och med två representanter från Etiopien – prins Asfaw Sahle med sin dotter prinsessan Sahle.

Årets hedersgäst och festtalare var Estlands tidigare utrikesminister Urmas Reinsalu, partiledare för Isamaa Erakond. Svenska Klubben i Helsingfors ordförande Henrik Hultin framförde Klubbens hälsning medan vår hedersordförande Henry Wiklund höll ett underhållande framförande om hur det gick till då klubben i Reval återuppstod för åtta år sedan. Tacktalet hölls av generalmajor Bengt Andersson. I samband med middagen överräckte ordförande Anders Hedman Svenska Klubbens i Reval kommedörstecken till Johan Huovinen och till Henrik Hultin. Efter middagen följde dans till levande orkester och öppen bar. Festligheterna fortsatte till småtimmarna inne i centrala Reval. Totalt deltog 144 gäster i årets jubileums soiré.

Mer information om Svenska Klubben i Reval på hemsidan svenskaklubben.ee





— om effektivitet inom förvaltning

Canarius vill nu göra en vanlig människas reflektioner kring välfärd som kanske i god tro blivit för dyr för den offentliga ekonomin. Eftersom det är omöjligt att täcka alla områden, kommer det att handla om vården.

Det blev någon form av skandal då HUS bonusar till ledningen blev offentliga. Storleksordningen för belönade varierade från ett par tusen till 28 000 euro under ett år.

Jaha tänkte Canarius och drog sig till minnes en gammal historia där en nybliven diplomingenjör inom Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen utfört sitt första uppdrag; att svara för byggandet av en bro över en motorväg. Bron blev dels färdig något tidigare än den angivna tidtabellen, dels billigare än budgeterat. Han hotades med sparken om detta upprepas – de budgeterade pengarna måste gå åt! Att spara hotade leda till mindre anslag. Alltså motsatsen till bonus!

Detta är historia, men Canarius upplever det som en skillnad mellan den offentliga förvaltningen och eftersträvd effektivitet inom den privata sektorn där viss bonus hade kunnat aktualiseras. Uttryck för offentlig ekonomi publiceras hela tiden – renoveringen av Järnvägsstationens metrostation startade enligt tidningsuppgifter med 8 miljoners budget och slutade på 16 miljoner – det publiceras fortgående dyra misstag; stadens ”nya” lönebetalningssystem kämpade

länge och Asti är ett annat elektroniskt system som enligt uppgift ska läggas ner efter 32 miljoners utvecklingsarbete...

I höst har exempelvis redovisats för skillnaden i kostnader för privat och offentlig äldrevård. Canarius är inte förmögen att veta vad skillnaden baserar sig på, men branschföreningen HALIs chefsekonom har visat att den privata sektorn producerar vården 21 procent billigare än den offentliga sektorn i Nyland. Detta har även inspirerat den offentliga sektorn att inhandla privata vårdtjänster. Enligt chefsekonomens kund samhället spara 280 miljoner euro per år om kostnaderna för omhändertagandet av de äldre kunde ske till den privata kostnadsnivån.

Canarius skall inte nu bli bessersviss, men visst finns här någonting att fundera på. Idén med bonusar är ju att trygga effektiviteten och så mycket erfarenhet har Canarius att det privata omhändertagandet av äldre generellt sett är högklassigt och övervakat av den offentliga sektorn. Visst, det har funnits misstag, men det gäller likväl den offentliga sektorn.

Tänk om de styrande kunde föra den offentliga sektorns arbete närmare det privata, mera rationalitet och effektivitet, extra belöning för framgångar också i den offentliga förvaltningen och sålunda även allt mera konkurrenskraftig rekrytering... Någonting att tänka på.

Svenska Klubben



Medlemsförmån
-10% på maten

Klubbens klassiska lunch

Från och med 13.1.2025 / Mån-Fre

Tre rätters lunch 32€
Varmrätter börjandes från 15,50€

Boka bord via e-post, telefon eller TableOnline

En torsdag i Hangö

Torsdagen den 5 september 2024, i perfekt sommarväder med molnfri himmel, vindstilla och i en temperatur som mitt i högsommaren företog 11 torsdagsvänner en utflykt till Hangö. Avsikten var inte - de yttre förhållandena till trots - att idka badortsliv, utan sällskapet hade mera allvarsamma ting i hågen.

Sällskapet inledde sitt fullspäckade program med ett vägguidat besök på Frontmuseet, som numera upprätthålls av Krigshistoriska föreningen i Västnyland rf. Museet har sitt ursprung i den minneskursu som lokala krigsveteraner uppförde år 1981. Genom åren har museet utvidgats och omfattar i dag en imponerande och professionellt omskött anläggning i Lappvik jämte den restaurerade bunkern "Irma" i Harparskog.

Efter det på många sätt tankeväckande museibesöket intog torsdagsvännerna sin torsdagsrättsoppa jämte nödvändiga tillbehör på Villa Kosthåll i Skogby. På detta sätt stärkta till både kropp och själ kunde sällskapet nu anträda sin färd längs strandvägen mot Hangö under Sir Anders' guidning. Färden gick både förbi det nedlagda stålverket och genom Syndalen mot själva Hangö. Väl framme i Östra hamnen antrades förbindelsebåten Panda för avfärd över det spegelblanka havet mot Gäddtarmen.

Gäddtarmen, eller egentligen sundet mellan Tullholmen och Kobben söder om fasta Finlands sydligaste punkt Tulludden, är ett världsunikt minnesmärke över forna tiders sjöfarare, krigare och handelsmän och består av ca 600 håll-

ristningar, de tidigaste från 1400-talet. Det numera uppgrundade sundet och även farvattnen i närheten erbjöd en skyddande hamn för forna tiders sjöfarare som vid navigering i skärgården var hänvisade till dagsljus, till att invänta både tjänlig väderlek samt väldigt ofta så kallade eftersläntare, eftersom fartygen i en konvoj färdades med olika fart. Området var under århundraden även en samlingsplats för både örlogsfartyg och handelsfartyg. Namn som Bonde, Bielke, Banér, Creutz, Fleming och Oxenstierna förekommer, men kanske den bäst kända inristningen utfördes på uppdrag av Augustin Ehrensvärd då den av honom ledda farleds- och mätningsexpeditionen 21.8.1754 hade angjort Gäddtarmen. Enligt inskriften mättes även vattenståndet, och torsdagsvännerna fick en konkret uppfattning om landhöjningens inverkan på landskapet i skärgården.

Vår guide förde oss härefter ca 1 sjömil österut från Gäddtarmen till fästningsön Gustafsvärn, varifrån avståndet norrut till Östra hamnen i Hangö likaledes är ungefär 1 sjömil. Fästningen anlades uttryckligen som skydd för den omtalade öst-västliga farleden, och Ehrensvärds expedition var ett led i planeringen av denna fästning. Vår guide kunde berätta att den ryska armén nästan på dagen 100 år efter Ehrensvärds expedition, och i år för 170 år sedan, i augusti 1854 lät spränga denna befästning, liksom de omkringliggande anläggningarna på Gustaf Adolf, Meijerfelt och Drottningberget för att undvika att Royal Navy, som under Krimkriget

härjade längs den finska kusten, skulle få tillgång till fasta försvarsanläggningar.

Härefter återvände expeditionsmedlemmarna till Östra hamnen, varefter torsdagsvännerna avtågade till Flaggekaptens villan i närheten av Frihetsmonumentet. Kaptenen bjöd de törstiga gästerna på allehanda förfriskningar i en ombonad sekelskiftesmiljö samtidigt som broder Horst höll ett intressant anförande om Östersjödivisionens landstigning i Hangö den 3 april 1918 samt om bakgrunden till denna amfibieoperation, som leddes av generalmajoren, greve Rudiger von der Golz. En livlig diskussion följde, men denna måste avbrytas för att torsdagsvännerna skulle i tid hinna infinna sig på HSF för den bokade expeditionsmiddagen.

Restaurangen hade genomgått en

grundlig renovering, och personalen gjorde sitt bästa för att uppfylla gästernas förväntningar. Måltiden omfattade både fisk och kött - i enlighet med torsdagsvännernas uttalade ursprungliga syftemål från krigsåren - och var ätbar. Rapportören kunde dock konstatera att nutida seglare uppenbarligen inte brukar avnjuta en OP på den anrika seglarkrogen, eftersom serveringspersonalen inte kände till vad en OP kan tänkas betyda i snapsväg. Måsen på klyvarbommen skulle nog ha törstat ihjäl...

Återfärden anträdde omkring kl. 21, och torsdagsvännerna kunde nöjda och berikade med många erfarenheter återvända hemåt.

Henrik Gahmberg
Rapportör





Säljakt på Klubben

Jaktkoteriets höjdpunkt för året, Viltaften, gick av stapeln den 23 oktober på Klubben. Klubbens traditionella viltaften är öppen för alla medlemmar. Från och med i år är det Jaktkoteriet som ansvarar för programmet under middagen. Totalt deltog ett femtiotal bröder, varav stor del medlemmar av jaktkoteriet. Notera att Klubbens nygrundade Jaktkotteri är öppet för alla medlemmar med giltigt jaktkort.

Kvällens tema var säljakt. En krävande jaktform som utövas idag i väldigt liten utsträckning i Finland jämfört med

tidigare, och kvoterna för jakten fylls sällan. Säljakten har dessutom en viktig plats i Finlands historia. Säljakten är en jaktform som kräver precision och viltkunskap. Koteriet hade bjudit in sälexperterna Stefan Pellas från Finlands viltcentral för att berätta om säljakten idag. Pellas jobbar med skärgården, stamförvaltningen och jakt på sälar i kustösterbotten. Föredraget väckte flera tankar och diskussion, samt inspektion av alla accessoarer som hade hämtats med tillställningen.

Enligt tradition blev det varma nejonögon till förrätt och denna gång älg

och hjort till varmrätt, men med en surpris som mellanrätt, nämligen sälkött. Christoffer Wallgren, ordförande för Jaktkoteriet, hade under helgen skjutit säl som hämtades från Hangö. Köket gjorde ett exceptionellt gott arbete, sälen var först rökt och sedan lagd i vattenbad upp till fyra timmar, det mörka och möra köttet var alldeles utsökt, så även hela menyn.

Jaktkoteriet har haft ett fartfyllt första verksamhetsår, då det flitigt har besökt hagel- och gevärsskyttebanan i Sibbo. Nu smids det planer för en första

intern jakt tillsammans med Jaktkoteriet, ännu under den pågående jakt säsongen. Mera information följer senare. Framtidsplanerna är huggna i sten, målet för koteriet är att anordna skytteträffar för medlemmarna, nominera skyttar en gång i året till hagel skyttet på Nordiskt möte, anordna Viltaften samt arrangera en jakt för medlemmarna per år.

För mer information kontakta: Jaktkoteriets ordförande **Christoffer Wallgren** +358 40 7054843 eller styrelsemedlem **Erik Wikström** +358 500 300328

Seminarium den 30 januari 2025 80 år sedan torpederingen av Wilhelm Gustloff



För att belysa krigsmaritima händelser och sovjetisk marin aktivitet i Finland 1944-45 inbjuder Svensk utveckling r.f. och Nylands Brigads Gille (Hforsavdelningen) till ett krigshistoriskt seminarium torsdagen den 30 januari 2025 kl. 11.30-14.

Seminariet äger rum i Svenska Klubben i Helsingfors, Mauritzgatan 6. **Mikko Meronen**, forskare vid Forum Marinum, redogör för Röda flottans marinbaser i Finland, **Kenneth Gustavsson**, professor i nordisk historia vid ÅA, berättar om Sovjetunionens maritima aktiviteter och Åland, och krigshistoriker **Carl-Fredrik Geust** beskriver torpederingen av lasarettsfartyget Wilhelm Gustloff den 30.1.1945 – vilket blev världshistoriens största fartygskatastrof mätt i antalet döda.

I samband med seminariet serveras lunch. Anmäl ditt deltagande till carl-johan.hindsberg@svenskutveckling.fi, senast den 24 januari. Samtidigt med anmälan inbetalar man lunch- och deltagaravgiften 40 euro till Svensk utvecklings konto FI 054055 1020 262857. Alla intresserade är välkomna!



En skål i klubbvåningen inleder surströmmingsafton i september under ledning av Strömmingsakademien

Chefsekonom **Lasse Corin**, Aktia Abp, talade om Finlands ekonomi vid fluglunchen i oktober

Traditionell gåsmiddag på skånskt vis – **Mathias Persson** introducerar kvällens meny



Den traditionella kräftskivan som ordnas på Brändö Seglare i augusti samlar ett sextiotal deltagare. Ungdomarna är alltid välrepresenterade. Snavsvisorna leds av Sällskapet MM's ordförande **Sam Simonsen**.

Journalisten **Ville Hupa** framförde i oktober intressanta tankar kring höstens presidentval i USA. Bland annat lyfte han fram olika orsaker varför många väljare föredrar att ge sin röst till Donald Trump.





Professor **Kimmo Grönlund**, Åbo Akademi, talade om demokratin i Finland vid fluglunchen i november

Arkeolog **Andreas Koivisto** berättade om huvudstadsregionens historia från istiden till idag på klubbafton i oktober

I samband med introduktionsmiddagen för nya medlemmar i november arrangerades en öltasting med Malmgårds öl

Stefan Wallin besökte jackettlunchen

Då det offentliga skär ner i exempelvis kulturbudgeten uppstår en situation där något långvarigt och uppskattat riskerar försvinna om inte "någon" tar över finansieringen. I en gråzon mellan offentligt och privat måste stiftelserna vara på sin vakt och hålla sig till sina syften. Ger man lillfingret då det offentliga retirerar och räddar verksamhet för stunden blir det lättare för det offentliga att framöver kasta över mer och mer finansieringsansvar till tredje sektorn, som snart hittar sig i en dyr fälla, en återvändsgränd. Detta sade Stefan Wallin, styrelseordförande för Stiftelsen för Åbo Akademi, som talade på en jackettlunch i november.



KOM IHÅG: ROM TILL JULBORDET KOKT HUMMER PÅ NYÅRSAFTON



Havets Delikatesser



ÄYRIÄISTUKKU * GAMLA VINTERVÄGEN 8 A, HELSINGFORS
TEL 09 774 5020 * WWW.AYRIAISTUKKU.FI

Framtidsbulletiner och notiser

Information om programmet hittas även på hemsidan (www.klubben.fi) och på Klubbens slutna Facebook sida. Klubben annonserar en gång per månad under vår- och höstterminen i måndagens nummer av HBL.

Om du saknar lösenordet för hemsidans medlemsida, vänligen kontakta klubbhövding Henrik Creutz eller Erik Wikström per e-post för att få koderna.

Snaps, öl och korv inleder vårterminen den 8 januari klockan 18.00

Tillsammans med våra vänner Sällskapet MM sjunger vi in det nya klubbåret.

Vinterns första fluglunch fredagen den 17 januari klockan 13.00

Professor Henrik Meinander besöker Klubben i januari och talar under rubriken "Helsingfors. Historien om Klubbens hemstad"

Observera att flugluncherna är öppna för alla klubbmedlemmar som bär fluga.

Notiser

Svarta Kattens spex med middag avec lördagen den 22 mars

Hälsning från Homeros,



Vår rumskamrat, Spexorden Svarta Katten inom Sällskapet MM, ger igen sitt regelbundna, om än oregerliga, spex, denna gång lördagen den 22 mars 2025. Svarta Kattens spex firar dessutom 100-årsjubileum, så kön utanför dörren i akt och mening att komma över biljetter till begivenheten är skrämmande lång. Spexet denna gång heter "Jakten på den försvunna jakten – eller Akta akten i andra akten". Som rubriken med all önskvärd tydlighet antyder handlar spexet denna gång om aktuella, om än osannolika, händelser som drabbar vår värld och tid.

Hälsar

Homeros Simson

Spexförfattare

Svenska Klubben i Helsingfors fyller 145 år. Detta firas med Årsfest i smoking för klubbmedlemmarna onsdagen den 2 april klockan 18.00. Mer information följer senare.

